

Lean inom Skolan

- *Världsklass kräver ett
annat sätt att tänka -*

Jarkko Erikshammar

Luleå tekniska universitet
Institutionen för Samhällsbyggnad

SE-971 87 Luleå

Phone +46 920 491 860

Mobile +46 70 668 97 72

besök: Rum F942

<http://www.ltu.se/shb>

<http://www.ltu.se/staff/j/jarkko>

<http://www.linkedin.com/in/ejarkko>

FB: Jarkko Erikshammar

Innehåll

Varför Lean?

Vad är Lean?

Lean principer

Passar Lean alltid in?

Konsekvenser av att föra in Lean

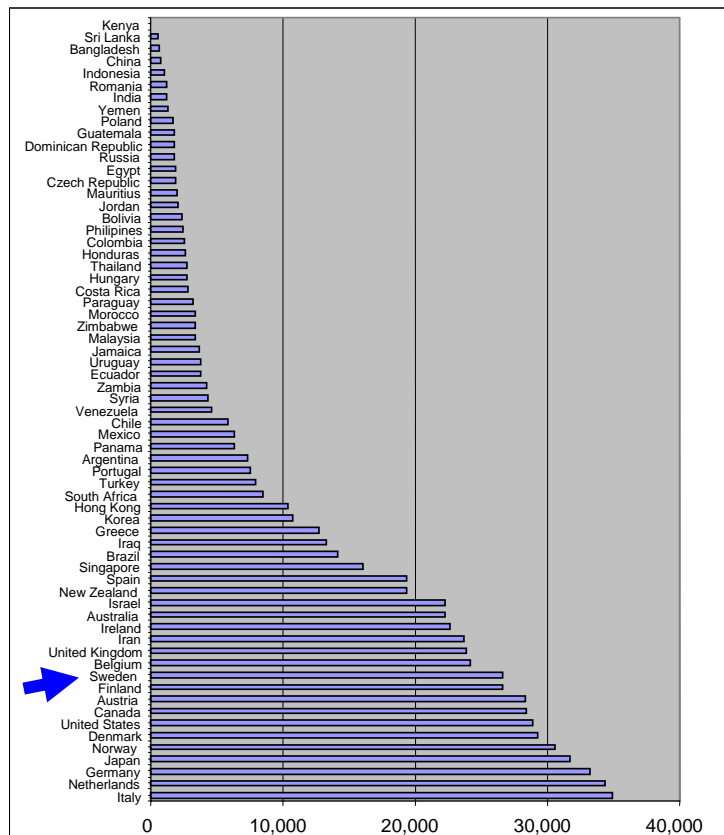
Vägen till Lean

Sveriges tuffaste jobb?

Vårt kostnadsläge är bland de högsta i världen

Ersättning för årsarbete USD

Konsekvens

- Globaliseringen har dramatiskt ändrat på förutsättningarna för var administration kan placeras
- Vårt högre kostnadsläge tvingar oss att vara effektivare än de flesta andra
- Lean är ett verktyg som kan användas för att bli effektivare. Troligen är Lean ett av det effektivaste verktyget.

Källa: World Bank database Manufacturing Compensation

Innehåll

Varför Lean?

Vad är Lean?

Lean principer

Passar Lean alltid in?

Konsekvenser av att föra in Lean

Vägen till Lean

Lean är

- **En tankemodell**
- **En filosofi baserad på principer**
- **Ett förhållningssätt**
- **En organisationskultur**
- **Respekt för människor**

Det finns andra tankemodeller för ledare; uppdelning av arbete, storskalighet, ect tänk bara på breven...

Lean Production handlar om att skapa värde

”Allt vi gör är att se på tiden från det att kunden ger oss en order till dess vi får betalt och minska den tiden genom att ta bort allt som inte tillför värde.”

Taiichi Ohno

Arbeta mindre och få mer gjort!

Taiichi Ohno was born in Manchuria, China in 1912 and graduated from Nagoya Institute of Technology. He joined Toyota in 1932 and for about twenty years worked his way up in the firm.

In the 1940's and early 1950's, Ohno was the assembly manager for Toyota and developed many improvements that eventually became the Toyota Production System.

Lean Production bygger på fem tankemodeller

1. Skapa värde

2. Fokusera på värdeflödet

3. Skapa ett flöde utan

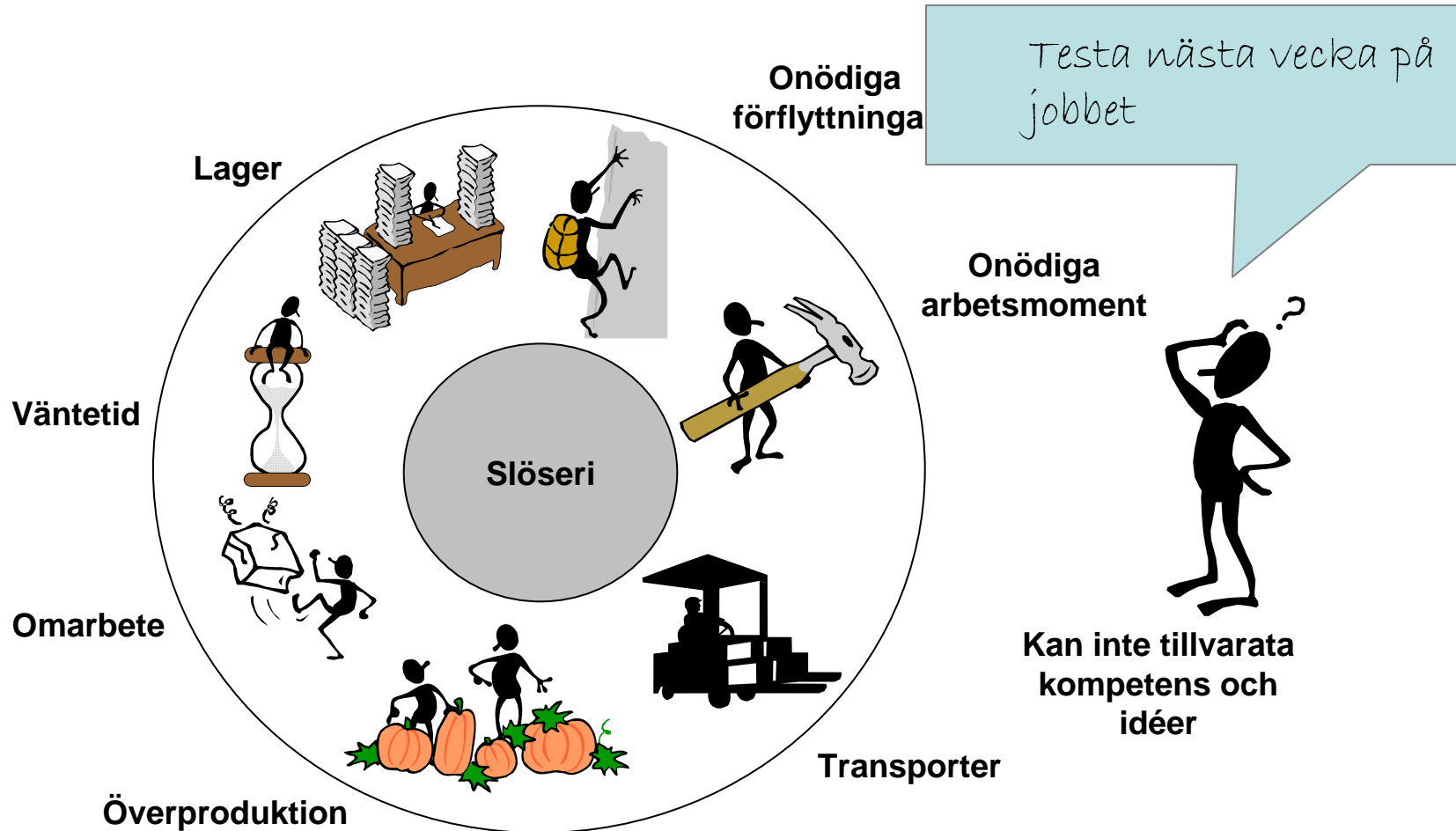
Inte samma sak som kontroll av andra människor!!!

4. Producera vid behov

5. Sträva efter perfektion

Metoderna går ut på att få bort allt slöseri

Metoder

- **5S**
- **5 varför**
- **Daglig styrning**
- **Visuell Styrning**
- **Standard Arbete**

Behövs det så mycket
leksaker?!

Lean Production är en japansk
ledningsfilosofi som syftar till att
minimera slöseri, medföra
ständiga förbättringar och en
flexibilitet som jag kallar
sunt bondförnuft

Innehåll

Varför Lean?

Vad är Lean?

Lean principer

Passar Lean alltid in?

Konsekvenser av att föra in Lean

Vägen till Lean

Lean inom Skolan

Konkreta mål med pilotpr

Målgruppen för effektmätningarna i projektet är

- **Effektivitet**

- Mindre avbrott
- Mer tid till den enskilde eleven

- **Kvalitet**

- Alla elever har individuella mål
- Nöjda elever med realistiska mål
- Framgångsrika människor livet ut

- **Arbetsglädje**

- Mindre stress
- Mer nöjda medarbetare

Södertälje har kommit
långt: [klicka här](#)

Det kräver en grund

Värdegrunden – grunden i Växthuset

Olikheter är en
styrka

Utgå alltid från
samhällsupdraget

Medborgaren
först

Respekt för
individen

Mer än
förväntat

Principer i Lean

- Normalläge
- Behovsstyrda flöden
- Rätt från mig
- Ständiga förbättringar

Normalläge

- en definierad arbetsmetod och arbetsplats
- en återkommande referens om hur man ligger till
- en jämn hanterbar arbetsbelastning
- en överblickbarhet som gör det lätt för alla att se hur man ligger till
- ett sätt att reagera direkt när en avvikelse uppstår

Behovsstyrda flöden

- **Producera bara mot det verkliga behovet!**
- **Internkunden eller brukaren signalerar**
- **Vet vad du ska, hur mycket, när och när ska jag inte producera**

Hur ska vi ha det med pedagoger kontra annan personal. Hur planerar vi personalförsörjning?

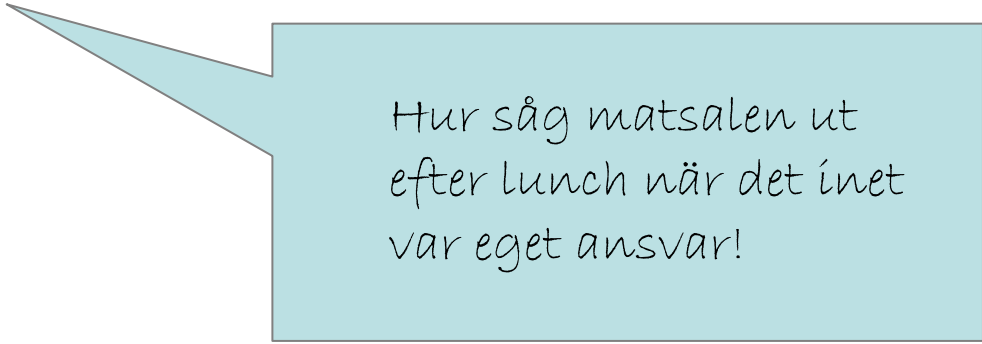
Rätt från mig

Processer som gör det omöjligt att göra fel.

Alla medarbetare utgör som kvalitetskontrollanter.

Att stoppa när något avviker belönas

En organisation som skuldbelägger eller straffar den som gjort fel eller visar på ett fel får inga signaler om fel

Hur såg matsalen ut efter lunch när det i net var eget ansvar!

Ständiga förbättringar

**Förbättrings-
grupper**

**Bli bättre med
små steg**

**Utveckla sitt jobb
och lära sig ett
till**

Innehåll

Varför Lean?

Vad är Lean?

Lean principer

Passar Lean alltid in?

Konsekvenser av att föra in Lean

Vägen till Lean

Är Lean alltid rätt?

- Det går inte att säga rakt av att Lean Production är rätt medicin för alla
- Det beror på
  - organisationens strategi
  - Vilken kultur vi har och vill ha...
  - Vilken vision har vi
  - Vilka värderingar har vi?

NEJ!

Södertälje kommun

VISIONEN: **Sveriges internationella huvudstad**

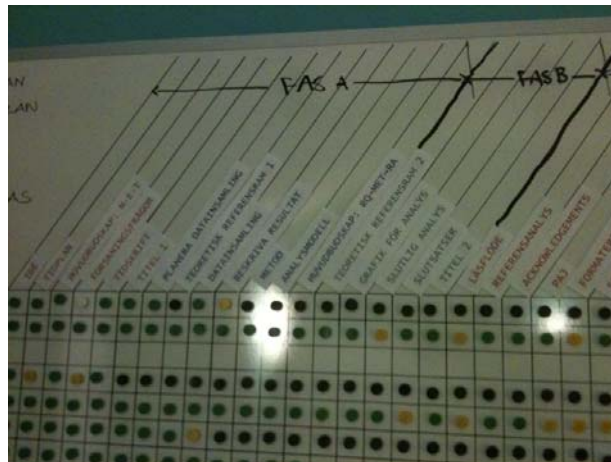
www

3

Källa: Södertälje Kommun

Slutsats om Lean

- **Filosofin är bra för alla**
- **Metoder skiljer sig för olika verksamheter**
- **Metoder ska tillämpas olika i varje enskilt fall**
- **Metoder måste kopplas med verksamheten**

Innehåll

Varför Lean?

Vad är Lean?

Lean Kommuns principer

Passar Lean alltid in?

Konsekvenser av att föra in Lean

Vägen till Lean

Vanliga förbättringar genom Lean Production

▪ Genomloppstid	Reduktion 60 – 90 %
▪ Produkter i arbete	Reduktion 60 – 90 %
▪ Produktivitet	Ökning 15 – 30 %
▪ Fel som når kunden	Reduktion 20 – 50 %
▪ Skrot i tillverkningen	Reduktion 20 – 50 %

Lean i sjukvården

Källa: Media planet

Lean kortar vårdkö

Lean kan öka effektiviteten i sjukvården och allt fler sjukhus öppnar nu för att ompröva traditionella arbetssätt. Lunds Universitetssjukhus ligger långt fram och har inlett Leanimplementering på tre pilotavdelningar, som lyckats kapa både väntetider och utredningstider radikalt.

- Det är ingen tvekan om att Leantänkandet kan göra underverk i sjukvården, säger Magnus Lord, strategichef på Lunds Universitetssjukhus.

Våras infördes Leantänkandet på Barnpsykiatrien, som en av de första pilotavdelningarna, med resultat att köer har kortats

förkortas nu från tre veckor till tre dagar. Den tredje leanpiloten handlar om patienter med miss-tänkta frakturer på akuten som

till för att skapa småskalighet och flexibilitet, som man behöver för att kunna hantera ojämnheten i patientflödet och ge individuell vård.

Magnus Lord, strategichef på Lunds Universitetssjukhus.

FOTO: USL

Att den lyckade pilotstarten i Lund har ökat intresset för konceptet bekräftar Paula Braun, konsult på Lean Concepts och föreläsare bland annat

är involverade i förbättringsarbetet.
- Vi måste jobba tvärfunktionellt så alla yrkesgrupper bidrar med sin kunskap om hur processen fungerar

Innehåll

Varför Lean?

Vad är Lean?

Lean principer

Passar Lean alltid in?

Konsekvenser av att föra in Lean

Vägen till Lean

Vägen till Lean

- Det finns inga fel sätt, bara bättre och sämre...

Varför tar det så lång tid?

Lean är inte en ny uppsättning
ledningsmetoder, det är att
förändra kulturen...